

Mødet genoptaget kl. 14.

Forhandlingen genoptoges.

Udenrigsministeren (*K. B. Andersen*):

Hr. Erhard Jakobsen stillede nogle spørgsmål til mig om vort forhold til Spanien. Jeg ved, at statsministeren senere i sit indlæg vil besvare nogle af de spørgsmål, der blev stillet bl. a. af hr. Hilmar Baunsgaard og af hr. Gert Petersen, og i den sammenhæng fremhæve mere generelt regeringens holdning over for Spanien netop nu, og det skal jeg derfor afholde mig fra for ikke at tage for meget af tingets tid.

Men inden jeg besvarer de enkeltspørgsmål, som hr. Erhard Jakobsen stillede, vil jeg alligevel gerne gøre en bemærkning, som jeg synes det er vigtigt og værdifuldt at få gjort i denne sammenhæng, fordi den nok skal med til forklaring af en del af den reaktion, vi møder. Jeg vil gerne sige netop til hr. Erhard Jakobsen, at den nok skal med til forståelse af, hvorfor det f. eks. uden vanskeligheder lykkedes at få en fælles erklæring fra de ni EF-lande, der — som jeg tror hr. Erhard Jakobsen vil indrømme — jo på mange måder har forskelligt forhold til Spanien og til europæisk tradition og historie. Det lykkedes at få en, tør man sige, ganske skarp erklæring frem fra EF-mødet i Luxembourg forleden dag. Det skyldes et forhold, som jeg måske ikke skulle nævne i denne situation, fordi jeg løber al risiko for at blive misforstået af dem, der vil misforstå, men jeg løber altså risikoen alligevel. Det er ikke mange måneder siden, tonen over for Spanien var en helt anden, end den er nu, eller i hvert fald i ganske høj grad en anden, end den er nu. Det var ikke ualmindeligt at høre — og jeg har selv sagt det —: vi må gøre, hvad vi kan for på rimelig måde, på fornuftig måde, at prøve at være med til at forberede en eller anden fornuftig overgang fra det nuværende Spanien til et demokratisk Spanien, og så må hver finde ud af, hvordan man kan gøre det ved hjælp af kontakter og forbindelser af den ene eller den anden art. Det var en anden tone, der prægede de europæiske landes holdning til Spanien for nogle måneder siden, hvis vi da havde haft en lignende debat; det tror jeg hr. Erhard Jakobsen både vil erindre og indrømme. Vi sagde: Francospanien, nej —

ingen adgang til NATO, ingen adgang til EF. Men hvad gør vi for at forberede en fornuftig overgang efter Franco, hvad gør vi for at undgå en situation, der kan komme randen så nær, som Portugal var ved at komme? Nu er Portugal heldigvis åbenbart på vej i en anden retning. Det var tonen for nogle måneder siden.

Når vi derfor reagerer så stærkt over for mange af de ting, der finder sted i Spanien i øjeblikket, er det, i hvert fald for mit vedkommende, det vil jeg gerne indrømme, iblandet en god del skuffelse — man kan kalde det, hvad man vil — over, at en udvikling, vi så tegne sig et eller andet sted et stykke fremme, mod et demokratisk Spanien, der kunne finde den plads i den europæiske familie, hvor Spanien for så vidt hører til efter sin geografi, og hvor det spanske folk hører til, den er ligesom slået i stykker, den er gået på gulvet med et brag. Jeg tror, denne skuffelse ligger bag nogle af de stærke ytringer, der kommer til udtryk. Jeg tror, det er rigtigt at blande dette, hvis jeg må bruge det udtryk, positive element ind i den stærke kritik af Spanien, vi giver udtryk for netop i denne tid.

Ud over denne bemærkning, som jeg ikke håber hr. Erhard Jakobsen synes var uvæsentlig, og som jeg heller ikke håber andre synes var uvæsentlig, vedrørende vort forhold til Spanien, så vil jeg gerne svare på de enkelttemner, hr. Erhard Jakobsen drog frem, og det skal jeg gøre så konkret, som jeg kan, for det var ganske klare og konkrete spørgsmål.

Hr. Erhard Jakobsen sagde for det første: hvilke henvendelser er der kommet fra officielt spansk hold vedrørende dette, at danske journalister skulle straffes? Jeg tror ikke, jeg misfortolker hr. Erhard Jakobsen, det har jeg ingen lyst til eller trang til, hvis der i spørgsmålet lå: kan det virkelig være rigtigt, at man sådan fra officielt spansk hold kommer og siger: tag nu og sæt folk et vist sted hen eller i hvert fald straf dem? Derfor må jeg bryde en praksis, som vistnok er almindelig. Det er vel ikke så almindeligt, at man fra denne talerstol gengiver noter fra andre regeringer til den danske regering, men på den givne foranledning skal jeg nævne, at i den note, vi fik den 24. september om dette med pressen, hvor man klagede over den injuriekampagne mod den